

عنوان مقاله:

ماهیت دولت اسلامی

محل انتشار:

اولین همایش بین المللی حکمرانی و کشورداری در ایران (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

محمدتقی دشتی - دکترای حقوق عمومی و رئیس مرکز پژوهشی مینا

سیدسعید هاشمی نسب - معاون پژوهش مرکز پژوهشی مینا

خلاصه مقاله:

ویژگی ها، چیستی و چگونگی دولت ها و به طور کلی ماهیت آنان بر شیوه اعمال قدرت تاثیر بسزایی دارد؛ لذا بررسی ماهیت دولت از مباحث مهم است. بررسی این امر در مورد دولت اسلامی به سبب متفاوت بودن ماهیت آن از دولت های دیگر اهمیت دوچندان می یابد. به همین منظور در مقاله پیشرو ماهیت دولت اسلامی مورد بحث قرار گرفته و این نتیجه حاصل گردیده که ماهیت دولت اسلامی ماهیتی «مرکب» است. با توجه به مرکب بودن ماهیت دولت اسلامی چارچوبی مفهومی برای بررسی همه ابعاد دولت اسلامی طراحی شده است که در این چارچوب، با نگاه به متون و منابع دست اول شیعه، تلاش شده چیستی دولت اسلامی در هر یک از این ابعاد جستجو و بیان شود. اگر بتوان نتایج بررسی ابعاد دولت اسلامی را به اختصار گفت باید عنوان داشت که دولت اسلامی از نظر ذات، «امانت» است؛ بدان معنا که دولت در نگاه اسلام امانتی در دست زمامداران است که باید مصالح این امانت را به خوبی رعایت کنند. از بعد مکانیکی یا ارگانیکی بودن، دولت اسلامی مکانیکی قلمداد می شود؛ زیرا در نگرش اسلامی، دولت ابزاری برای هدایت و کمال جامعه اسلامی است. همچنین از نظر مشروطه یا مطلقه بودن، دولت اسلامی دولتی مشروطه است؛ زیرا مردم و حکومت موظف به اطاعت از قانون هستند. کارکرد این دولت نیز «عدالت و پرورش» می باشد. لازم به ذکر است که این دولت دارای ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی است که در بعد اقتصادی «ترمیمی - تنظیمی» است، در بعد اجتماعی «والد رحیم» (فراطبقاتی متعادل ساز) است، در بعد فرهنگی ویژگی اخلاق مداری و ارزش محوری را داراست و بالاخره در بعد سیاسی «مردم سالاری دینی» می باشد. در مجموع آن که دولت اسلامی «دولت والد رحیم» است؛ یعنی دولتی تامین گر، تنظیم گر و تربیت گرا که هدف نهایی آن هدایت اعضای خود به سوی کمال می باشد.

کلمات کلیدی:

دولت اسلامی، ماهیت دولت اسلامی، کارکردهای دولت اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1545612>

